

Antiga fàbrica de cordes de Can Tenes

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Carrer Pont núm. 16
Emplaçament	Al cor del nucli antic just davant del costat oest de l'edifici de la juntament amb façana al carrer del Pont i també a les hortes de la part del darrere que miren al riu Ter i que coincideixen amb la traça de les antigues muralles
Alçada:	578,3

Coordenades:

Latitud:	42.10024
Longitud:	2.22252
UTM Est (X):	435712
UTM Nord (Y):	4661198

Classificació

Número de fitxa	08237 - 5
Àmbit:	Patrimoni moble
Tipologia	Col·lecció
Estil / època:	Contemporani
Segle	XIX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Malgrat que l'edifici no està obert al públic i és de propietat municipal, la fàbrica o taller de cordes conserva tots els elements originaris i maquinària emprada per a la seva manufactura encara que no estan ni inventariats, ni catalogats i molts encara estan al mateix emplaçament del moment que deixà de funcionar. Caldria un inventari i catalogació dels elements per a poder-los registrar i documentar
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Restringit

Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Pública
Titular:	5813010DG3651S0001MR
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dt., 24/01/2023 - 12:44

Descripció

La fàbrica de cordes es situa a a crugia més occidental de la planta baixa de la casa, és a dir al costat esquerra del vestíbul principal. Conserva encara la majoria dels elements originals com és el cas dels embarrats de fusta, amb els eixos i els engranatges que feien funcionar el torn, part del seu mecanisme tirat a terra, armaris que contenien els arxius, les comandes i albarans, la taula del taller i fins hi tot encara algunes caixes amb fragments de corda de diverses mides així com també fragments de bobines de fils. L'estat de conservació és dolent ja que els embarrats i torn estan al terra, arreu hi ha engranatges, bobines i fragments de maquinària fora de context. L'armari de les comandes ha perdut la seva documentació i les caixes de l'element manufacturat estan apilades en un racó amb fragments solts al terra.

Observacions:

Caldria inventaria, catalogar els element conservats, posar-los en ordre i intentar reconstruir part dels embarrats i torn de manufactura

Història

Pensem que l'origen de la casa seria medieval coincidint amb els eixamples que es produïren a partir del segle XIV amb el desenvolupament de les activitats gremials, comercials i artesanals i amb la creació de l'eix del carrer Torelló, plaça Major, carrer de la Plaça i carrer del Pont el qual amplià el perímetre de l'antiga sagrera cap a la part sud i nord i tancant-ho al darrere de muralles que van ser reforçades per torres i bestorres. és dins aquest eixample el qual incorpora l'antiga casa del comú com a centre de control i aprofitant els vestigis d'una antiga casa noble situada a la sagrera de l'església de Sant Quirze i on se suposa que hi va morir la comtessa Ermessenda de Carcassona i també l'abadessa de Sant Joan. és en aquest context quan apareixen un seguit de paraires i teixidors de la llana que tindran la màxima representació a mitjans del segle XVI i XVII i construint cases de certa rellevància en aquest sector. En el cas de la casa de Can Tenes sabem que els Tenes i segons el que esmenta Joan Serrallonga (Serrallonga, Urquidi Ob. cit. Annex II) extret de l'ACM llibre d'arrendament de 1781 Carpeta 15 especifica que hi havia un tal Josep Tenas teixidor de Sant Quirze de Besora el 1788 i un altre dit Pere Tenas teixidor de llana (1778-1779) que viu a Sant Quirze de Besora en una casa dita de la "ferrreria" propietat del comte de Santa Coloma i al que paga el cens d'una gallina. també s'esmenta un Joan Tenas Biens teixidor de llana /1779, 1785 i 1788) i veí de Sant Quirze de Besora.

Posteriorment i també en el fons de l'ACM (carpeta 17 o *registro de vesanas de los años 1828-30*) s'ementa a Sant Quirze de Besora un tal Joan Tenas Viñeta teixidor de Sant Quirze el 1830 i casat amb Maria Girart Estevanell. També hi ha un tal Vicenç Tenas teixidor (1830) veí de Sant Quirze amb domicili al carrer del Pont i casat amb Margarida Casanovas.

Pensem que la finca a la que hi fem al·lusió seria la de la Ferreria i propietat del comte de Santa Coloma.

En quant al cuaderno de liquidaciones y amillaramiento de 1862 o padró de finques surt esmentat a nom de Joan Tenas a la inscripció núm. 145.

Por una casa en la calle de la Plaza y un huerto en el lugar llamado de la coma núm. 8 amb un valor de 200 lliures.

Por otra en la calle del puente con su herto adjacente núm. 3 i amb un valor de 160 lliures. Por otra en la calle de Besora con su huerto adyacente núm. 1 per un valor de 60 lliures. Por otra en el número 2 amb un valor de 40 lliures y por otra idem en la calle de la Plaza número 4 per valor de 60 lliures.

La inscripció següent 146 és també d'ell en Joan Tenas.

Por una casa con su pequeño huerto en la calle de la Iglesia núm. 10. Por otro huerto en el paraje nombrado de los Patios y otro hurto en el paraje llamado de la Coma" amb un valor de 160 lliures.

Al final de la inscripció passa la finca a mans de Joan Espadaler, Casadevall

AMQ. Cuaderno de liquidaciones y amillaramiento de 1862.

Bibliografia

SERRALONGA URQUIDI, JOAN; 1998. Sant Quirze de Besora de 1714 a l'actualitat Eumo editorial. Apèndix II i Apèndix III.

ACM. Llibre d'arrendament de 1781. Carpeta 15

ACM. registro de vesanas de los años 1828-1830. Carpeta 17 demostración general de todos los partidos y censos que recibe el excmo Sr. Conde de Santa Coloma 1830

AMQ. Cuaderno de liquidaciones y amillaramiento. 1862. Carpeta 1016

AMQ. Fons de can Tija Rierola "Testament de Joan Campàs"

